

ภาพยนตร์เห่เรือ

รายงานกลุ่มวิชาภาษาไทย เสนอ อาจารย์พนมศักดิ์

สมาชิก

นายกนกพิชญ์ สิทธิ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 11/9 เลขที่ 4

นายศุภชีพ ทองรอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 11/9 เลขที่ 16

นางสาวภัสธร ยอดชัยพฤกษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 11/9 เลขที่ 19

การอ่านและพิจารณาเนื้อหา
และ
กลวิธีในวรรณคดีและวรรณกรรม

เนื้อเรื่อง

บทเห่เรือฉบับเก่าแก่ที่สุดที่มีต้นฉบับตกทอดมาถึงปัจจุบัน
คือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรหรือเจ้าฟ้ากุ้ง
พระองค์ทรงนิพนธ์เพื่อใช้เป็นบทเห่เรือพระที่นั่งเมื่อครั้งตามเสด็จสมเด็จพระ
ราชบิดาไปนมัสการพระพุทธบาท

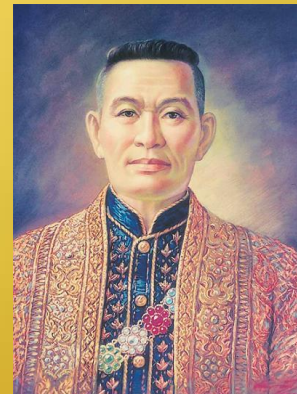
เนื้อเรื่อง

ประกอบไปด้วย บทเห่ 2 ชุด

1. บทเห่ชมพยุหยาตราทางชลมารค

- บทชมธรรมชาติ พรรณนาความสวยงามของเรือ ปลา ดอกไม้ และเปรียบกับนางอันเป็นที่รัก

2. บทเห่กาگی เห่สังวาส และเห่ครวญ

โครงเรื่อง

กาพย์เห่เรือพระราชนิพนธ์ของพระมหากษัตริย์มีเนื้อเรื่อง
เกี่ยวกับการเดินทางทางน้ำของพระมหากษัตริย์ในสมัยอดีตโดยรูปแบบก
ารเดินทางแบบพยุหยาตราทางชลมารคมีบทร้องประกอบการเดิน
ทาง โดยพรรณาสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อมเช่น เรือ นก ต้นไม้ ปลา

ตัวละคร

ในภาพยนตร์เห่เรือ มี2ตัวละครหลัก ได้แก่

1. กวี

- ตัวละครหลักในการดำเนินเรื่อง
- มีนิสัยช่างสังเกต ชอบการชมวีว

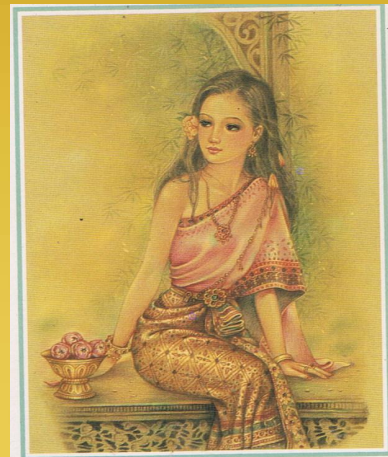
และการพรรณนาถึงความสวยงามของธรรมชาติตลอดสองข้างทาง

ตัวละคร

2. นางอันเป็นที่รัก

- ไม่ได้มีบทบาทในเรื่อง
- แต่เป็นบุคคลที่กวีได้พรรณนาถึงด้วยความรักและ โหยหา

บทรำพึงรำพัน

ในกาพย์เห่เรือของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรนั้นไม่มีบทเจรจา
แต่ว่ามีบทรำพึงรำพันที่กวีกล่าวถึงนางอันเป็นที่รัก
โดยใช้ถ้อยคำที่ไพเราะ เข้าใจง่าย มีความหมายแจ่มแจ้งทุกคำ
ทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงอารมณ์ของผู้ที่มีความรักและเป็นทุกข์เพราะรัก
เช่น

ยามสองซ้องยามย่ำ
เสียงปี่มีครวญเครง

ทุกคืนคำย้ายกเอ
เหมือนเรียมคร่ำครวญนาน

แก่นเรื่อง

วัตถุประสงค์ในการแต่ง ได้แก่

- การแสดงวางดงามของธรรมชาติแก่ผู้อ่าน
- แสดงอารมณ์และความงดงามของวรรณคดีและธรรมชาติสองข้างทาง
- ให้ผู้อ่านเกิดความรักในธรรมชาติและ ความเพลิดเพลิน
- เพื่อบรรยายอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆของกวี เช่น ความทุกข์ของการจากลา ระหว่างกวีกับนางอันเป็นที่รัก ด้วยความรักและความอาลัย

การพิจารณาการใช้ภาษาในวรรณคดีและวรรณกรรม

การสรรคำ

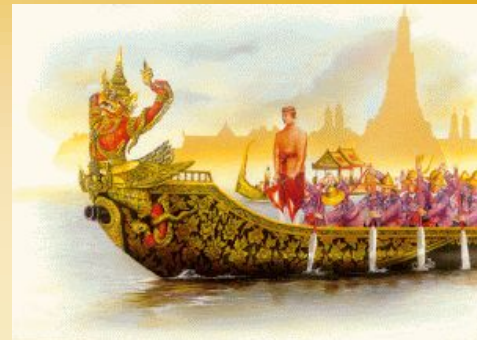

- เลือกใช้คำให้เหมาะสมกับเรื่องและฐานะของบุคคลในเรื่อง

ในบทเห่ กวีได้เลือกสรรคำให้เหมาะกับยศของแต่ละบุคคล เช่น
ในกาพย์เห่เรือ ได้พูดถึงพระมหากษัตริย์
ก็ได้เลือกใช้คำราชาศัพท์ในการบรรยายพฤติกรรมให้เหมาะสม เช่น
คำว่า “พระเสด็จ” เพื่อกล่าวให้รู้ยศของกษัตริย์
ส่วนในบทที่กวีได้กล่าวถึงนางอันเป็นที่รัก
กวีได้ใช้สรรพนามแทนนางด้วยคำว่า “เจ้า”
ให้เหมาะกับบทบาทของนางอันเป็นที่รัก

การเรียบเรียงคำ

2.1 เรียงข้อความที่บรรจุความสำคัญไว้ท้ายสุด

ปางเสด็จประเวศด้าว ชลาไลย
ทรงรัตนพิमानไชย กิ่งแก้ว
พรั่งพร้อมพวกพลไกร แหนแห่
เรือกระบวนต้นแพรว เพลิศพรั่งพายทอง ฯ

หมายถึงการกวีอธิบายการออกเรือพร้อมกันมีไพร่พลนั้นพายกันอย่าง
พร้อมเพียงสวยงาม

การเรียบเรียงคำ

2.2 การเรียบเรียงคำ วลี หรือ ปนระโยคที่มีความสำคัญเท่าๆกัน เคียงขนานกันไป

คชสีที่ผาดแผ่น
ราชสีห์ที่ยืนยัน
เรือม้าหน้ามุงน้ำ
เพียงม้าอาชาทรง
เรือสิงห์วิ่งแผ่นโผน
ดูยั้งสิงห์ล่าพอง
นาคาหน้าดังเป็น

ดูดังเป็นเห็นขบขัน
คันสองคู่ดูยั้งยง
เล่นเฉื่อยฉ่ำล่ำระหง
องค์พระพายผายผันผยอง
โจนตามคลื่นฝืนฝาฟอง
เป็นแถวท่องล่องตามกัน
ดูขะเม่นเห็นขบขัน

หมายถึงการใช้ชื่อสัตว์ในการขนานในกาพย์เห่เรือ

การเรียงเรียงคำ

2.3 เรียบเรียงเนื้อหาเข้มข้นตามลำดับจุดจนถึงขั้นสุดท้ายตามลำดับ

เวรามาทันแล้ว

จึงจำแค้นแล้วแก้วโกมล

ให้แค้นแสนสุดทน

ทุกข์ถึงเจ้าเศร้าเสียดาย

งามทรงวงดั่งวาด

งามมารยาทนาครกราย

งามพริ้มยิ้มแย้มพราย

งามคำหวานลานใจถวิล

แต่เข้าเท่าถึงเย็น

กล้ากลืนเชิญเป็นอาจิน

ชายใดในแผ่นดิน

ไม่เหมือนพี่ที่ตรอมใจ

- กวีนั้นใช้เนื้อหาเข้มข้นเอาไว้ขั้นสุดท้ายของบท

การใช้โวหาร

1. การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเหมือนอีกสิ่งหนึ่ง

ตลอดสองข้างทาง กวีได้เปรียบสิ่งงดงามที่ได้เห็นกับนางอันเป็นที่รัก
เปรียบความงดงามของดอกไม้ต่างๆ เช่น

พุดจิบกลีบสลัม
หอมช่วยรวยตามลม

พิกุลแกมแซมสุกรม
เหมือนกลิ่นน้องต้องติดใจ

ในบทนี้กวีได้เปรียบเทียบกลิ่นของนางอันเป็นที่รักกับกลิ่นหอมของดอกไม้

การใช้โวหาร

2. การสมมุติสิ่งต่างๆ ให้มีกิริยาอาการ มีความรู้สึกเหมือนมนุษย์

กวีได้เปรียบพจน์ไม้นานาชนิด ให้มีกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ ตัวอย่างเช่น
มะลิวัลย์พันจิกจวง ดอกเป็นพวงร่วงเรณู
หอมมาน่าเอ็นดู ชูชื่นจิตคิดวนิดา

บทนี้กวีได้กล่าวว่า “มะลิวัลย์พันจิกจวง” ซึ่งวรรคนี้ทำให้รู้สึกว่า
มะลิวัลย์มีลักษณะท่าทางที่คล้ายมนุษย์

การใช้โวหาร

3.การกล่าวผิดไปจากที่เป็นจริง

ในกาพย์เห่เรือ กวีได้มีการกล่าวเกินจริงเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสุขและมีอารมณ์สมากยิ่งขึ้น
เช่น

เพียนทองงามดั่งทอง ไม่เหมือนน้องห่มตาตพราย
กระแหแห่ห่างชาย ดั่งสายสวาทคลาดจากสม

กวีได้เปรียบเปรยชื่อของ “ปลาตะเพียนทอง” ว่ามีความงามดั่งทอง
ซึ่งเป็นการเปรียบเปรยที่มากกว่าความจริง

การอ่านและพิจารณาประโยชน์
หรือ
คุณค่าในวรรณคดีและวรรณกรรม

คุณค่าด้านปัญญา

เมื่ออ่านกาพย์เห่เรือผู้อ่านจะได้รับความรู้มากมาย เช่น
ชื่อเรือในพิธีนั้นก็เป็นที่คน

ไทยหลายคนนั้นไม่ทราบ หรือ

พรรณไม้ต่างๆที่หาดูได้ยากรวมทั้งสัตว์ต่างๆ

ชื่อเรือ: ครุฑคู่ซีก คชสีห์ใหญ่ สมุหะพระกระลาโหม อินทริทิพย์

ชื่อสัตว์: นกดูเหว่า นกโนรี ปลาชะแวง ปลาหางไก่

ชื่อพรรณไม้: สุกกรม เต่า ลำดวน มะลิวัลย์

คุณค่าด้านสังคม

ภาพยนต์เห่เรือแสดงถึงความเป็นเลิศทางด้านวรรณคดีและศิลปะของชาติไทย ประเพณีเห่เรื่อนั้นเป็นภูมิปัญญาอย่างหนึ่งของชาวไทย เรือพระราชพิธี และประเพณีเห่เรือเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งบรรพบุรุษได้สร้างไว้ให้แก่คนรุ่นต่อมายากที่ชาติอื่นใดในโลกจะเหมือนได้ เรือพระราชพิธีเป็นงานศิลปะอันทรงคุณค่าสูงฝีมือประณีต แสดงวิชาศิลปะการช่างอย่างเป็นเอกและได้สร้างสมจนเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นความภาคภูมิใจในชาติได้อย่างยอดเยี่ยมเรือที่เอาไว้ใช้เห่สามารถนำไปใช้จริงได้ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการสร้างสรรค์ และ ลวดลายที่ได้ออกแบบและสีสันทันนั้นแสดงถึงความเป็นเลิศในด้านศิลปะที่โดดเด่น

คุณค่าด้านการใช้ภาษา

กาพย์เห่เรือเป็นวรรณคดีที่รวบรวมการใช้โวหารและการใช้คำ เช่น คำพ้องเสียง เลียนแบบเสียงธรรมชาติ อุปมาอุปไมย

กาพย์เห่เรือเป็นวรรณคดีที่ได้รับการยอมรับว่าได้แต่งมาดีแล้ว

วรรณคดีเรื่องนี้ได้แสดงถึงความเป็นเลิศทางด้านการเขียนและใช้ภาษาของคนไทย

ขอบคุณ